

Stockholms
universitet

1(1)

2024-02-22

Dnr SU FV-0610-24

Lena Söderlundh
Miljökoordinator
Planeringssekretariatet

Registrator
Utbildningsdepartementet
Drottninggatan 16
103 33 Stockholm

Rapportering Miljöledning i staten 2023

Bifogar Stockholms universitets rapportering av miljöledningsarbetet för 2023 i enligt med § 20 i förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter. Bifogar även utdrag ur protokoll från rektorsföredragning där redovisningen godkändes av Rektor Astrid Söderbergh Widding.

Redovisningen med dnr SU FV-0610-24 fastställdes av rektor den 22 februari under rektorsföredragningen.

I tjänsten

Lena Söderlundh

Planeringssekretariatet

Stockholms universitet
Stockholms universitet
106 91 Stockholm

Besöksadress
Bloms hus, Universitetsvägen 16
www.su.se/miljo

Telefon: 08-16 27 72
E-post: lena.soderlundh@su.se

UTDRAG UR PROTOKOLL

fört vid föredragning för rektor 2024-02-22

Ärende

6. Redovisning av 2023 års miljöarbete enligt förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter (dnr SU FV-0610-24). *Föredragande:*
Lena Söderlundh,
Planeringssekretariatet.

Beslut

Rektor beslutar att avge redovisning till Naturvårdsverket och Utbildningsdepartementet enligt särskild skrivelse.

Detta beslut är fattat av rektor, professor Astrid Söderbergh Widding, i närvaro av universitetsdirektör Åsa Borin. Studeranderepresentanter har informerats och haft tillfälle att yttra sig. Övrig närvarande har varit Henrik Lindell Kennberg, Ledningssekretariatet (protokollförare).

Ur protokollet

Lena Söderlundh, Planeringssekretariatet, Rektors kansli

Redovisning av miljöledningsarbetet 2023

Enligt förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter

Stockholms universitet

Del 1. Miljöledningssystemet

Basfakta

Antal årsarbetskrafter:

4 744 åa

Antal kvadratmeter:

288 512 m²

Miljöcertifiering, miljöpolicy och miljöutredning

1. Är myndigheten miljöcertifierad?

Ja, endast ISO 14001

2. Hur lyder myndighetens miljöpolicy?

Miljö, klimat och hållbar utveckling är centrala frågor för Stockholms universitet. Genom forskning, utbildning och samverkan bidrar universitetet med kunskap och kompetens som är nödvändig för en hållbar och demokratisk samhällsutveckling på nationell och internationell nivå. Stockholms universitet ska samtidigt verka för att kontinuerligt minska den negativa miljöpåverkan som den egna verksamheten ger upphov till. Genom arbete inom såväl kärnverksamhet som verksamhetsstöd sträva efter att universitetet bidrar till Agenda 2030 och att de globala hållbarhetsmålen avseende den ekologiska dimensionen uppnås. Universitetets klimatfärdplan ska leda till att arbetet inom forskning, utbildning och verksamhetsstöd ligger i framkant för att uppnå koldioxidneutralitet senast 2040. I arbetet för ständig förbättring ska Stockholms universitet:

- Vid behov utveckla och förnya utbildningar på grundnivå och avancerad nivå inom miljö- och hållbarhetsområdet både inom och mellan de human- och naturvetenskapliga områdena och därmed bidra till samhällets kunskap, kompetens och kapacitet inom dessa områden.

- Där så är relevant integrera miljö- och hållbarhetsfrågor i utbildningen. Framtida yrkesverksamma ska ha med sig kunskap om hur de, utifrån sitt utbildningsområde, kan bidra till en god miljö och en hållbar samhällsutveckling.

- Utveckla möjligheten att adressera tvär- och mångvetenskapliga miljö- och hållbarhetsfrågor samt tvär- och mångvetenskapliga forskningssamarbeten inom miljö- och hållbarhet vid universitetet.

- Förmedla aktuell miljö- och hållbarhetsforskning som bedrivs vid universitetet i dialog med relevanta intressenter i det omgivande samhället.

- Aktivt samverka med näringsliv, lärosäten, andra myndigheter samt organisationer och andra relevanta intressenter med målen om att skapa en god miljö, hållbar samhällsutveckling och klimatomställning.
- Uppmuntra och skapa förutsättningar för medarbetare och studenter att bidra till arbetet som rör miljö och hållbar utveckling.
- Kontinuerligt arbeta med att minimera negativ miljöpåverkan som verksamheten direkt eller indirekt orsakar, verka för att den biologiska mångfalden på campus bibehålls och utvecklas, samt minska naturresursanvändningen, t.ex. via cirkulära system.
- Genom kontinuerligt arbete och specifika insatser för att implementera klimatfärdplanen minska universitetets klimatavtryck och uppnå koldioxidneutralitet senast 2040.
- Ta hänsyn till påverkan på miljön och klimatet i beslutsfattande och i verksamheten, där så är relevant.
- Verka för högre ambitioner än vad som åligger universitetet enligt de regler, föreskrifter och andra typer av bindande krav som styr arbetet.
- Kontinuerligt utvärdera och förbättra arbetet inom miljöledningssystemets ramar.

3. Vilket år uppdaterade myndigheten senast sin miljöutredning?

2021

Aktiviteter, mål, åtgärder och måluppfyllelse

Direkt miljöpåverkan

4a. Vilka av myndighetens aktiviteter har en betydande direkt påverkan på miljön?

Kemikalieanvändning/gasförbrukning

Återbruk, återvinning och avfall

Resor, transporter och arbetsredskap

Ange inom vilka kategorier mål har upprättats för direkt miljöpåverkan:

- * Tjänsteresor
- * Övrigt (beskriv i kommentarsfältet)

Generell koldioxidminskning för alla kategorier

5a. Vilka mål har myndigheten upprättat för aktiviteter med en direkt betydande påverkan på miljön?

Mål 1: En generell minskning om 5 procent per år avseende universitetets totala utsläpp av växthusgaser. (Klimatfärdplanen)

Mål 2: Stockholms universitet ska nå 25 % minskning av utsläppen från tjänsteresor 2025 jämfört med 2019. (Klimatfärdplanen)

Mål 3: Universitetets tjänsteresor med flyg minskar till förmån för markbundna resor. (Klimatfärdplanen)

6a. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att nå målen för direkt miljöpåverkan?

Mål 1:

Exempel på åtgärder på central nivå:

- Under året har universitetets upphandlade klimatverktyg (Klimatverktyget) utvecklats och uppdaterats med ny utsläppsberäkning för 2021 och 2022. Klimatverktyget visar universitetets utsläpp för sju kategorier på både universitets- och institutionsnivå. Verktyget används för kontinuerlig uppföljning av universitetets utsläpp och för att prioritera klimatåtgärder på både central och lokal nivå. Verktyget kommer i början av 2024 uppdateras med 2023 års utsläppsdata.
- Åtgärdsförslag från universitetets klimatfärdplan har arbetats in i universitetsförvaltningens åtgärdsplan för perioden 2023–2024. Åtgärderna handlar exempelvis om att undersöka hur livslängd för IT-produkter kan förlängas och skapa rutiner för återbruk av inventarier och laboratorieinredning.

Exempel på lokala åtgärder på institutioner:

- En institution har genomfört en workshop i syfte att ta fram förslag på hur universitetet ska arbeta för att minska koldioxidutsläpp inom olika kategorier. Förslagen sammanställdes och överlämnades till rektorsrådet för miljö och hållbar utveckling.
- Flera institutioner och förvaltningsavdelningar har informerat om resepolitiken, klimatfärdplanen, Klimatverktyget och universitetets så kallade Flygapp (se Mål 2 och 3 nedan) till sina medarbetare.
- Flera institutioner har arbetat med att minska energianvändningen, bland annat genom att informera medarbetare hur de kan agera för att spara energi.
- En institution har undersökt möjligheten att använda alternativa båtbränslen med lägre klimatutsläpp.

Mål 2 och 3:

Exempel på åtgärder på central nivå:

- Under året har en flygapp (Flygappen) utvecklats och lanserats i universitetets gemensamma beslutsstödsystem. Flygappen är tillgänglig för alla medarbetare och gestaltar hur universitetet, eller den enskilda institutionen eller avdelningen, ligger till i förhållande till universitetets mål avseende utsläpp från flygresor. Flygappen uppdateras månadsvis med nya data.
- Stockholms universitet ingår i värdkonstellationen för det akademiska samarbetet Lärosätenas klimätätverk som arbetar för koldioxidneutralitet inom högskolesektorn genom olika fokusgrupper. Under året har fokusgruppen för tjänsteresor påbörjat ett arbete med att ta fram en gemensam standard för utsläppsberäkning av flygresor. Representanter från många lärosäten, däribland Stockholms universitet, deltog i den inledande workshopen.
- IT-avdelningen har under året upprustat nio lärosalar med modern utrustning för AV och IT. Upprustningen är en del av ett större projekt där totalt 79 centralt administrerade utbildningssalar ingår. Genom dessa åtgärder kommer möjligheten till digitala eller hybrida seminarier, konferenser och disputationer förbättras.

Exempel på lokala åtgärder på institutioner:

- Ytterligare ett antal institutioner har infört ekonomisk kompensation vid tågresor för att på så sätt underlätta för medarbetare att använda tåg vid längre tjänsteresor utanför Sverige.
- En institution har initierat diskussion inom ledningsgruppen om att begränsa antalet flygresor per anställd och år och infört en rutin att de som åker på konferens ska återrapportera till de kollegor som inte deltog.
- En institution har diskuterat tjänsteresor i en workshop och fastställt prioriteringsordning för olika

färdmedel.

- En institution har skickat ut påminnelse till medarbetarna att institutionen står för merkostnader vid tågresor (jämfört med flyg), att schemaläggning som innefattar resor ska möjliggöra tågresande samt uppmuntran att förlägga exkursioner och dylikt geografiskt närmare (förutsatt att undervisningskvaliteten kan bibehållas).

- En institution har delat tips om tågresor och tagit fram en lathund om flygfritt resande till medarbetarna.
- Två institutioner har infört koldioxidbudget för flygresor.

7a. Redovisa hur väl målen för direkt miljöpåverkan har uppfyllts.

Mål 1 har inte kunnat följas upp för 2023 då beräkningar för universitetets totala utsläpp för året pågår. Målet kommer att kunna följas upp i slutet av februari 2024. Mellan 2021 och 2022 ökade utsläppen med 13 procent vilket var en effekt av återgång till normal verksamhet efter pandemin. Mellan 2019 och 2022 har utsläppen minskat 23 procent, vilket alltså är i linje med målet om en genomsnittlig utsläppsminskning om 5 procent per år jämfört med referensåret 2019.

Mål 2 är uppfyllt. Utsläppen från tjänsteresorna med flyg har minskat med 31 procent under 2023 jämfört med basåret 2019 vilket innebär att universitet är i linje med målet om 25 procent minskning till 2025.

Mål 3 är uppfyllt. Under 2023 var antalet tågresor 12 procent högre samtidigt som antalet flygresor minskade med 26 procent jämfört med 2019. Det tyder på en större benägenhet att resa med tåg istället för flyg.

De lokala åtgärderna utgår från respektive institutions eller avdelnings miljöhandlingsplan och följs upp lokalt. Måluppfyllnad för institutioner och avdelningar kommer inte tas upp i denna redovisning.

Indirekt miljöpåverkan

4b. Vilka av myndighetens aktiviteter har en betydande indirekt påverkan på miljön?

Konsumtion

Byggnader och lokaler

Kompetensutveckling internt

Utbildning (kärnverksamhet)

Forskning (kärnverksamhet)

Samverkan (kärnverksamhet)

Ange inom vilka kategorier mål har upprättats för indirekt miljöpåverkan:

- * Kärnverksamhet
- * Upphandling
- * Övrigt (beskriv i kommentarsfältet)

Byggnader och lokaler

5b. Vilka mål har myndigheten upprättat för aktiviteter med en indirekt betydande påverkan på miljön?

Mål 4: Universitetet bidrar till att dess ny- och ombyggnation ligger i linje med nationella och regionala klimat- och miljömål. (Klimatfärdplanen)

Mål 5: Universitetets inköp och nyttjande av varor, produkter och tjänster genomförs utifrån ett hållbarhetsperspektiv för ett effektivt resursutnyttjande. (Klimatfärdplanen)

Mål 6: Stockholms universitet ska vara en samhällskraft som bidrar till demokrati och hållbar utveckling. (Strategier för Stockholms universitet 2023 –2026)

6b. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att nå målen för indirekt miljöpåverkan?

Mål 4:

Exempel på åtgärder på central nivå:

- Under året skrev Stockholms universitet och dess största hyresvärd Akademiska Hus under en avsiktsförklaring avseende hållbarhet. Syftet är att tydliggöra parternas gemensamma ambitioner inom hållbarhetsarbetet och att konkretisera samverkansformer och strategiska samverkansområden i det kommande utvecklingsarbetet. Fastighetsbeståndet utgör ett av fem samverkansområden.
- Under 2023 har universitetet beslutat om ny lokalförsörjningsplan för perioden 2023–2026. Ett av planens tre fokusområden är Resurshushållning och hållbarhet. Prioriteringar för detta område utgår från klimatfärdplanens identifierade åtgärdsförslag samt avsiktsförklaringens principer.
- Effektivt utnyttjade lokaler är ett viktigt område för att minska universitetets miljö- och klimatavtryck. Universitetet har under året inlett ett lokaloptimeringsprojekt för att kunna optimera nyttjande av universitetets lokaler, både genom att använda befintliga lokaler mer effektivt och minska tomma eller outnyttjade ytor. Ett samarbetsprojekt tillsammans med fastighetsägaren Akademiska Hus med att implementera sensorer i universitetets lokaler har också inletts.
- Universitetet har deltagit i SUHF:s arbetsgrupp under expertgruppen för fastigheter och säkerhetsfrågor. Arbetsgruppens uppdrag var att ta fram en kunskapsöversikt för minskad klimatpåverkan från lokaler vid svenska lärosäten.

Exempel på lokala åtgärder på institutioner och förvaltningsavdelningar:

- Flera institutioner och avdelningar har sett över lokalbehovet och sagt upp lokaler under 2023.

Mål 5:

Exempel på åtgärder central nivå:

- Under 2023 har det genomförts 40 centrala upphandlingar av ramavtal där det ställts hållbarhetskrav, både som ska-krav och för att få mervärde. Universitetet har under året haft särskilt fokus på mervärden som ett sätt att styra marknaden mot mer hållbara lösningar och samtidigt efterleva principerna i LOU. Under 2023 ställdes till exempel ska-krav på förnybart drivmedel för fordon, ruttoptimering och kemikaliehanteringssystem. Exempel på krav som gett mervärde är hållbara leverantörskedjor och livscykelhantering, ökad livslängd för produktsortimentet genom kvalitet, längre garantitider, möjlighet till service och reparation samt återbruk av återtagna produkter.
- Miljöhänsyn vid inköp är en integrerad del av de centralt anordnade inköpsutbildningarna (e-handel och inköpskoordinator).

Exempel på lokala åtgärder på institutioner och förvaltningsavdelningar:

- Flera institutioner arbetar aktivt med att ställa miljökrav vid inköp och upphandling, som till exempel att välja ekologiska produkter i första hand och erbjuda vegetarisk kost som norm vid sammankomster.
- Flera institutioner och avdelningar har arbetat med återbruk (byte av möbler inom och mellan institutioner) och reparation av möbler.

Mål 6:

Exempel på åtgärder central nivå:

- Stockholms universitet ingår i universitetsalliansen Stockholm trio tillsammans med KTH och KI. Under året har Stockholm trio genomfört Hållbarhetsforum som i år hade temat Universities and the 2030 Agenda: Taking Stock and Moving Forward.
- Inom det europeiska samarbetet Civis (European Civic University Alliance) har det under 2023 inletts ett arbete, under ledning av Stockholms universitet, med att utveckla en ny tvärvetenskaplig masterutbildning med namnet Transdisciplinära studier av klimat, miljö och energi.

Exempel på lokala åtgärder på institutioner:

- Flera institutioner har integrerat miljö och hållbar utveckling i kurs- och programutbudet.
- Flera institutioner har genomfört seminarier, inspirationsföreläsningar, kick-offs och temadagar på temat hållbar utveckling.
- Flera institutioner har på olika sätt lyft fram miljö- och hållbarhetsrelaterad forskning.

7b. Redovisa hur väl målen för indirekt miljöpåverkan har uppfyllts

Mål 4, 5 och 6 är inte kvantifierbara men genomförda aktiviteter bedöms bidra till uppfyllandet av målen.

Åtgärder - kunskap och IT**8. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att ge de anställda den kunskap de behöver för att ta miljöhänsyn i arbetet?**

- Revidering av Utbildnings- och kompetensplanen för miljöarbetet som beskriver vad olika målgrupper ska känna till om universitetets miljöarbete och vilka informationskanaler och utbildningar som krävs för detta.
- Utskick av åtta nyhetsbrev med information om det interna miljöarbetet till universitetets miljörepresentanter och övriga prenumeranter.
- Information om universitetets miljöarbete, som till exempel Klimatverktyget, Flygappen och klimatfärdplanen, till specifika institutioner, förvaltningsavdelningar samt träffar för prefekter och miljörepresentanter.
- Framtagande av en presentation om universitetets miljöarbete som institutioner eller motsvarande kan använda för att introducera nyanställda i systematiskt miljöarbete.
- Framtagande av affischer med kortfattad information om miljöpolicy, klimatfärdplan och policy för möten och resor som institutioner eller motsvarande kan använda för att sprida kunskap till anställda.
- Introduktion av nya miljörepresentanter om universitetets miljöarbete och deras ansvar i rollen som miljörepresentant.
- Internutbildning i kemikaliehanteringssystemet KLARA.
- Internutbildning i laboratoriesäkerhet för chefer (två tillfällen, totalt 35 deltagare).
- Strålsäkerhetsutbildning (två tillfällen, totalt 20 deltagare).
- Utbildning i hantering av allergiframkallande kemiska produkter (2 gånger totalt 55 deltagare).
- Utbildning i transport av farligt gods (ett tillfälle, 7 deltagare).
- Utbildning på lokal nivå i laboratoriesäkerhet för nya medarbetare.
- Utbildning på lokal nivå i riskbedömning för arbete med kemikalier.
- Riktad information på lokal nivå till medarbetare om laboratoriesäkerhet.

9. På vilket sätt har myndigheten använt informationsteknik i syfte att minska sin energianvändning?

I många av universitetets lokaler, framför allt de nybyggda, finns system som styr värme, ventilation och

belysning. Vissa utrymmen, som toaletter och hallar, är utrustade med rörelsesensorer för belysning. När belysning byts ut installeras LED-armaturer eller LED-strips som har betydligt lägre effekt än befintlig armatur. Styrning av belysning görs med närvarostyrning, vilket innebär att om ingen rör sig i lokalen/kontoret går belysningen ned till 50 procent efter cirka 15 min. Efter ytterligare 15 min släcks belysningen helt (tiden kan variera beroende på om det är allmänutrymmen eller kontor etc.). I lärosalar styrs ventilation automatiskt av koldioxidmätare som känner av hur många som vistas i rummet.

Universitetets energi- och resursanvändning reduceras genom att minska onödiga utskrifter med hjälp av digital tentamen, E-signaturtjänsten och utskriftstekniken Follow-Me-Print. Skrivare är även utrustade med energibesparingsåtgärder som ytterligare minskar skrivarnas energianvändning.

Universitetet tillhandahåller en central driftmiljö genom både fysiska och virtuella servrar. Förutom säkerhetsaspekten är en central serverhall mer energieffektiv och kan återanvända värmeöverskottet som uppstår.

Ett annat exempel på central informationsteknik är arbetsplatstjänsten som säkerställer en energieffektiv och miljöanpassad utrustning. Genom att universitetet centralt erbjuder en arbetsplatstjänst, som avser arbetsdatorer och hårdvara, så hanteras även hela livscykelhanteringen centralt. All IT-utrustning som ägs av universitetet ska avvecklas genom en speciell avvecklingstjänst. Om det finns ett andrahandsvärde rekonditioneras utrustningen via universitetets underleverantör medan övrig utrustning återvinns på ett miljömässigt sätt.

10. På vilket sätt har myndigheten använt informationsteknik i syfte att minska antalet tjänsteresor?

Möjlighet till digitala möten, konferenser och disputationer har förbättrats ytterligare under 2023 genom att fler lokaler har blivit utrustade med teknik för digitala möten, disputationer och hybridmöten. Det finns även speciella Zoom-rum som institutioner och avdelningar har möjlighet att beställa som tilläggstjänst från universitetet centralt. Idag finns 38 sådana rum på universitetet, en ökning sedan 2022. Syftet med Zoom-rum är att förenkla möten som sker både över distans och lokalt. Rummet kräver ingen medtagen utrustning och systemet ansluter till ett rumsbokningssystem, med kalendrar i Exchange (Outlook), så att boka lokal och sätta upp ett möte sker i en och samma bokning. Utöver Zoom-rummen finns ett stort antal rum med enklare funktionalitet för hybridmöten.

Under året har nio hörsalar och lärosalar rustats upp med modern standardutrustning för AV och IT. Därtill kommer det även finnas möjlighet till central IT-support. Detta är ett första steg i ett större projekt att utrusta 79 centralt administrerade utbildningssalar med modern AV- och IT-utrustning.

Som tidigare beskrivits ovan har universitetet under året utvecklat och publicerat en app som visualiserar universitetets flygresor i ett beslutstödsverktyg (Flygappen).

Kommentar

11. Kommentar om del 1 i redovisningen

Universitetets miljöledningssystem är certifierad enligt ISO 14001:2015 och omfattar verksamheten i Stockholm, Tarfala, Askö och Tovetorp. Universitetet valde år 2019 att skriva under FN:s Climate Emergency Letter for Higher Education. Detta åtagande innebär att universitetet ska vara koldioxidneutralt 2040, mobilisera fler resurser för klimatforskning och kompetensskapande samt utveckla miljö- och hållbarhetsutbildningar över disciplinära gränser. Universitetet har en klimatfärdplan som stakar ut vägen

mot dessa åtaganden under kommande 20-årsperiod. Klimatfärdplanen är det högst styrande dokumentet för klimatarbetet och är integrerad i universitetets miljöledningssystem. I planen finns universitetets målsättningar för miljöarbetet, däribland målet om minskade utsläpp från tjänsteresor, samt åtgärdsförslag inom olika prioriterade områden. Klimatfärdplanen fungerar som underlag vid framtagande av universitetets åtgärdsplaner och strategiska planer. Styrningen av verksamheten för att nå de globala målen för hållbar utveckling och klimatneutralitet till 2040 hanteras även via styr- och stöddokument som är en del av miljöledningssystemet. Såväl miljöledningssystemet som klimatfärdplanen revideras kontinuerligt utifrån resultat från uppföljning av uppsatta mål men också utifrån förändrade förutsättningar, som exempelvis beteendeförändringar och ny teknik. För att kunna följa upp klimatarbetet kartläggs universitetet samtliga utsläpp årligen och visualiseras i ett klimatverktyg. Klimatverktyget fungerar som ett stöd vid planering och uppföljning av universitetets klimatarbete, på både lokal och central nivå (se fråga 6a, del 1). Sedan 2023 finns även Flygappen (se fråga 10) som underlättar planering och uppföljning av målet för tjänsteresor.

Del 2. Uppföljning av miljöledningsarbetets effekter

Tjänsteresor och övriga transporter

Utsläpp från tjänsteresor och transport

	Mängd CO ₂ (kg)	Mängd CO ₂ per årsarbetskraft (kg)
1.1a Flygresor under 50 mil	25 750	5,428
1.1b Bilresor	48 001	10,118
1.1c Tågresor	1 982	0,418
1.1d Bussresor	4 680	0,987
1.1e Maskiner och övriga fordon	223 659	47,146
1.3 Flygresor över 50 mil	2 821 533	594,758
1.2 Sammanlagda utsläpp av koldioxid 1.1a-e (exklusive flygresor över 50 mil)	304 072	64,096

Summering av utsläpp från tjänsteresor (1.1a-d och 1.3)

Mängd CO ₂ (kg)	Mängd CO ₂ per årsarbetskraft (kg)
2 901 946	611,709

Beskrivning av insamlat resultat

1.4 a) Beskriv vad som påverkat resultatet i positiv riktning

- * Nya uppdrag
- * Övrigt (beskriv i kommentarsfältet)

Utsläppen från 2023 års flygresor var 31 procent under 2019 års nivåer. Antalet flygresor har minskat med 26 procent sedan 2019. Dessa uppgifter kan tyda på bestående beteendeförändringar. Skillnaden mellan minskningen i mängden utsläpp och antalet resor beror sannolikt på att den genomsnittliga längden för en flygresa har minskat något sedan 2019.

Resor med tåg ökar stadigt. Sedan 2022 har antalet tågresor ökat med över 1275 resor till totalt 4304 resor. Sedan 2019 har antalet tågresor ökat med 468, en ökning med 12 procent. Det tyder på att benägenheten att resa med tåg har ökat.

Tjänsteresor med bil (hyrbil och egen bil i tjänst) överstiger kraftigt 2022 års nivåer och är tillbaka på nivåer jämförbara med åren innan pandemin.

Att utsläppen från tjänsteresor är lägre än 2019 års nivåer antas ha påverkats av att universitetet antog en strängare policy för möten och resor som beslutades under pandemin (2020). Policyn anger bland annat att annat färdmedel än flyg, exempelvis tåg och båt, ska användas för resor som är kortare än 700 kilometer. Det är inte heller tillåtet att flyga till ett möte eller en aktivitet som pågår mindre än en arbetsdag om digital

medverkan kan erbjudas. Universitetet har dessutom i 2023 arbetat mycket med att skapa medvetenhet bland anställda om flygresors utsläppsintensitet.

Ytterligare en förklaring till att utsläppen från flygresor minskat är att områdesledningen på humanvetenskapliga området gav sina institutioner i uppdrag att ta fram åtgärder i de lokala miljöhandlingsplanerna 2023 som syftar till att minska utsläppen från flygresor. Uppföljningen av miljöhandlingsplanerna visade att alla institutioner utom en hade inkluderat mål och åtgärder för att minska utsläppen från flygresor. Ungefär en tredjedel av institutionerna på naturvetenskapliga området hade också mål och åtgärder för att minska utsläpp från flygresor.

1.4 a) Beskriv vad som påverkat resultatet i negativ riktning

- * Trender
- * Övrigt (beskriv i kommentarsfältet)

Mellan 2022 och 2023 har utsläppen från flygresor ökat. Den troligaste förklaringen är återgång till normal verksamhet då 2023 är första året sedan 2020 som är opåverkat av pandemins restriktioner. Det är även möjligt att en del av ökningen beror på att det har funnits ett uppdämt behov av resande, för att kunna delta på konferenser och annat som inte kunde genomföras under pandemiåren.

1.4 b) Beskriv eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa:

Det kan saknas tjänsteresor i statistiken, då vissa resor bokas vid sidan av den upphandlade resebyrån. Det är svårt att uppskatta hur stort detta mörkertal är, men det bedöms inte som omfattande. I resepolicyen anges att alla resor ska bokas och beställas via den upphandlade resebyrån och beslut om resor ska fattas av prefekt eller motsvarande.

I resebyråns statistik är det inte möjligt att urskilja flygbuss och bussar som har genomförts för SJ från tåg. Universitetet planerar att ha dialog med den nya resebyrån hur statistiken kan förbättras i enlighet med avtalet.

Resebyråerna som universitetet har anlitat under 2023 kan inte tillhandahålla koldioxidvärden eller totalt antal körda kilometer för hyrbilar. Universitetet måste därför vända sig direkt till de hyrbilsföretag som resebyråerna bokat bilarna igenom för att få dessa värden. Uppskattningsvis har 5 procent av dessa bokningar skett genom okända leverantörer. Därför saknas koldioxidvärden för dessa. Universitetet planerar att ha en dialog med resebyrån om hur den redovisade statistiken kan förbättras.

1.5 Hur är uppgifterna framtagna?

- * Eget uppföljningssystem
- * Leverantörsuppgifter
- * Uppskattning (förklara på vilket sätt i kommentarsfältet)

Uppgifter från flygresor är baserade på leverantörsuppgifter samt egna beräkningar.

Uppgifter från tåg är baserade på leverantörsuppgifter (antal kilometer) och Naturvårdsverkets schablonmall (beräkning av koldioxidutsläpp).

Uppgifter från bussresor är baserade på leverantörsuppgifter.

Uppgifter från hyrbilar är baserade på leverantörsuppgifter.

Uppgifter från egna bilar i tjänst är baserad på eget uppföljningssystem (antal kilometer) och Naturvårdsverkets schablonmall (beräkning av koldioxidutsläpp).

Uppgifter från universitetets fordon och maskiner är baserad på uppskattning (antal kilometer) och Naturvårdsverkets schablonmall (beräkning av koldioxidutsläpp).

1.6 Uppföljningsmått i svaren på frågorna är baserade på:

- * Schablon som Naturvårdsverket tillhandahåller
- * Andra sätt eller metoder (beskriv i kommentarsfältet)

Beräkning av koldioxidutsläpp från buss och egen bil i tjänst är beräknad utifrån Naturvårdsverkets schablonmall.

Utsläpp från flyg har beräknats utifrån beräkningsmetoden för tjänsteresor med flyg från den brittiska myndighet Department for Energy Security & Net Zero (tidigare Department for Environment, Food and Rural Affairs, DEFRA). Under 2023 ändrade DEFRA sina faktorer för beräkning av koldioxidekvivalenter och baserade flygresornas genomsnittliga beläggningsgrader på pandemiåret 2021. Eftersom beläggningsfaktorerna 2021, under pandemin, var mycket lägre än under 2023 – vilket framgår av officiell statistik från IATA – skulle det innebära en felaktig uppräkningsfaktor av universitetets utsläpp från flygresor med över en miljon kilo koldioxidekvivalenter. Med anledning av detta valde universitetet att fortsätta använda faktorer för beräkning av koldioxidekvivalenter som är närmare 2023 års beläggningsgrader.

Energianvändning

2.1 a) Verksamhetsel - årlig energianvändning i kilowattimmar (kWh) totalt, per årsarbetskraft och per kvadratmeter (m²)

	kWh	kWh/å.a.	kWh/m ²
Verksamhetsel	17 706 024	3 732,298	61,37

2.1 b) Övrig energianvändning - årlig energianvändning i kilowattimmar (kWh) totalt, per årsarbetskraft och per kvadratmeter (m²)

	kWh	kWh/å.a.	kWh/m ²
Fastighetsel	10 372 233	2 186,39	35,951
Värme	19 050 530	4 015,71	66,03
Kyla	595 245	125,473	2,063

Summering av energianvändning (2.1a-b)

Mängd kWh (kWh)	Mängd kWh per årsarbetskraft (kWh/å.a.)	Mängd kWh per kvadratmeter (kWh/m ²)
47 724 032	10 059,872	165,414

Energianvändning utanför lokaler

Energianvändning utanför lokaler, kWh:

0 kWh

Beskriv vilken typ av energianvändning utanför lokaler som avses:

-

Normalårskorrigerig

2.2 Är värmeförbrukningen normalårskorrigerad?

Ja

Andel förnybar energi

2.3 Sammanlagd andel förnybar energi av den totala energianvändningen (anges i procent).

94 %

Verksamhetsel (%)	Fastighetsel (%)	Värme (%)	Kyla (%)	Eventuell energianvändning utanför lokaler (%)
100	100	85	98	

2.4 Har krav ställts på produktionsspecificerad förnybar el i myndighetens gällande avtal?

Ja

2.5 Har energianvändningen minskat som ett resultat av samverkan med myndighetens fastighetsägare?

Ja (beskriv åtgärder i kommentarsfältet)

Stockholms universitet hyr majoriteten av sina lokaler från Akademiska Hus. Under året skrev universitetet och Akademiska Hus under en avsiktsförklaring avseende hållbarhet. Arbetet sker i olika arbetsgrupper med representanter från både universitetet och Akademiska Hus. En arbetsgrupp kommer arbeta med att ta fram åtgärdsförslag för att minska energianvändningen i lokalerna.

Under året har ytterligare en av universitetets byggnader anslutits till det befintliga marklagret som byggdes 2014–2015 på campus Frescati. Byggnadens nya energilösning kommer innebära en årlig energibesparing som beräknas till 1,2 gigawattimmar, motsvarande den årliga energianvändningen för cirka 80 villor. Anslutningen utgör den enskilt största energibesparingsåtgärden vid universitetet sedan marklagret byggdes.

Andra exempel på energibesparande åtgärder som antingen påbörjats eller genomförts under 2023 är installation av solceller (beräknad årlig elproduktion av 470 MWh), byte av frånluftsfläktar (beräknad årlig energibesparing av 196 MWh) och byte av belysning (beräknad årlig energibesparing av 282 MWh).

Beskrivning av insamlat resultat

2.6 a) Beskriv vad som påverkat resultatet i positiv riktning

Övrigt (beskriv i kommentarsfältet)

Förutom redan ovan nämnda energibesparingsåtgärder har universitetet minskat andelen lokalyta med fyra procent jämfört med föregående år.

2.6 a) Beskriv vad som påverkat resultatet i negativ riktning

Övrigt (beskriv i kommentarsfältet)

Den största leverantören av fjärrvärme redovisade 2023 lägre andel förnybar energi (72 procent) i fjärrvärmeproduktionen jämfört med föregående år (82 procent). Detta innebär en uppskattning av andel förnybar energi som är lägre än föregående år.

2.6 b) Beskriv eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa:

En av universitetets hyresvärdar har inte redovisat normalårskorrigerad värme. Summan av värmen från denna hyresvärd är dock så liten jämfört med totalsumman att totalsumman torde kunna räknas som normalårskorrigerad.

En signifikant andel av värmen i lokalerna som universitetet hyr av Akademiska Hus produceras av marklager. Lokalerna som hyrs på Albano är helt självförsörjande avseende värme. Värmen i lokalerna som hyrs på Frescati utgörs till en viss del av produktion från marklager. Akademiska Hus rapporterar inte hur stor effekten av denna värmeproduktion är. Andelen förnybar el för Frescati kan därför inte fastställas med fullständig säkerhet. Andelen förnybar värme för Albano är sannolikt 100%, eftersom värmen där är producerad av marklager och värmepumparna drivs av 100% förnybar el. Men eftersom den totala effekten även här är okänd kan andelen inte sammanvägas med resterande andelar förnybar värme.

För elförbrukning på Frescati (som utgör cirka 70 procent av universitetets elförbrukning) bygger proportionerna mellan verksamhetsel och fastighetsel på uppskattningar gjorda av hyresvärderna.

2.7 Hur är uppgifterna framtagna?

- * Eget uppföljningssystem
- * Leverantörsuppgifter
- * Uppskattning (förklara på vilket sätt i kommentarsfältet)

Universitetet delar vissa lokaler med andra verksamheter. I dessa fall har det skett en uppskattning av universitetets andel av energianvändningen utifrån lokalyta.

Miljökrav i upphandlingar

3.1 Andel upphandlingar och avrop där miljökrav ställts av det totala antalet upphandlingar och avrop

Totalt antal (st)	Antal med miljökrav (st)	Andel med miljökrav (%)
22	22	100

3.2 Antal upphandlingar över tröskelvärde där energikrav enligt förordningen (2014:480) om statliga myndigheters inköp av energieffektiva varor, byggnader och tjänster har ställts

Antal upphandlingar över tröskelvärde

2 st

Kommentar till redovisningen av antal upphandlingar över tröskelvärde:

IT-produkter, upphandlingsvärde 200 000 000 kr

Vitvaror och hushållsmaskiner, upphandlingsvärde 1 500 000 kr

Om krav enligt förordningen om statliga myndigheters inköp av energieffektiva varor, byggnader och tjänster inte har ställts vid upphandlingar över tröskelvärde, ange skälen för det.

-

3.3 Har myndigheten ställt energikrav vid nytecknande av hyresavtal eller inköp av byggnader?

Har myndigheten ställt energikrav vid nytecknande eller inköp?

Ja

Om nej, ange skälen för det:

-

3.4 Ekonomiskt värde av registrerade upphandlingar och avrop med miljökrav av det totala värdet av registrerade upphandlingar och avrop per år

Totala värdet (kr)	Värdet med miljökrav (kr)	Andel med miljökrav (%)
660 028 000	660 028 000	100

Beskrivning av insamlat resultat

3.5 a) Beskriv vad som har påverkat resultatet i positiv riktning.

Övrigt (beskriv i kommentarsfältet)

Miljökrav och hållbarhetskrav har lagts in som standard i de mallar som används vid upphandling över tröskelvärde.

3.5 a) Beskriv vad som har påverkat resultatet i negativ riktning.

-

3.5 b) Beskriv eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa:

Vissa svårigheter att få ut korrekt underlag från upphandlingsverktyget/systemstöd (i nuläget Kommers) med kort framförhållning, vilket gör att det blir en del handpåläggning vid sammanställning av resultat. Detta innebär risker för misstag.

3.6 Hur är uppgifterna framtagna?

* Eget uppföljningssystem

* Uppskattning (förklara på vilket sätt i kommentarsfältet)

Upphandlingsverktyg och intern dokumentation av universitetets upphandlingar (upphandlingsplan).

Frivilliga frågor

Frågor om antal resfria möten och antal tjänsteresor

	Antal (st)	Antal/å.a. (st)
Antal resfria/digitala möten totalt och per årsarbetskraft	1 600 000	337,268
Antal tjänsteresor totalt och per årsarbetskraft	19 458	4,102

Förklaring till resultatet - antal digitala möten och antal tjänsteresor

Hur är uppgifterna framtagna?

- * Eget uppföljningssystem
- * Leverantörsuppgifter
- * Uppskattning (förklara på vilket sätt i kommentarsfältet)

Antal flygresor har beräknats utifrån antal biljetter (summering av unika biljettkoder).

Antal tågresor har beräknats utifrån antal biljetter (summering av unika biljettkoder).

Antal bussresor är antalet resande med abonnerade bussar.

Antal bilresor med hyrbil och egen bil i tjänst har beräknats utifrån rapporterade totala antal kilometer dividerat på 80 kilometer.

Uppgifter från universitetets IT-avdelning: 98 miljoner mötesminuter dividerat med 60 min (vägledningens rekommenderade schablon): cirka 1,6 miljoner digitala möten. Förra året beräknades antalet digitala möten på ett annat sätt. Med samma räknemetod som i år var antalet möten i 2022 cirka 2,3 miljoner (400 000 möten redovisades för 2022).

Beskrivning av insamlat resultat

Se svar under fråga 1.4a, del 2.

Beskriv eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa
Bland tågresorna finns en viss mängd bussresor till och från Arlanda samt bussresor genomförda för SJ (exempelvis ersättningsbussar). Universitetets upphandlade resebyråer kan i sina rapporter inte skilja mellan tågresor och ovan nämnda slag av bussresor. Alltså saknas vissa bussresor i det angivna antalet bussresor och inkluderas istället i antalet tågresor.

Frågor om energi

Har myndigheten en strategi för sitt energieffektiviseringsarbete, innefattande nulägesanalys, mål samt handlingsplan med åtgärder, som utgör grunden för energieffektiviseringsarbete?

-

Producerar myndigheten egen förnybar energi?

-

Om ja, hur mycket?

-

Specificera typ av energi

-

Frågor om avrop

Har myndigheten vid avrop mot statliga ramavtal ställt egna miljökrav utöver ramavtalets krav, där så har varit möjligt?

-

Om ja, ange vilka ramavtal det gäller, omfattning i kronor och antal, samt vilka miljökrav som ställts

-